

σηκωτός

σηκωτός, -ή, -ό, επίθ. [**σηκώνω** + κατάλ. **-τός**], που μεταφέρεται υποβασταζόμενος είτε γιατί τραυματίστηκε είτε γιατί σκοτώθηκε: «όπως έτρεχε, έπεσε κι έσπασε το πόδι του και δυο παλικάρια τον μετέφεραν σηκωτό στον Ερυθρό Σταυρό». (Λαϊκό τραγούδι: *έτσι, μα τον σταυρό, θα σου τον στείλω **σηκωτό** και πια δε θα 'χεις άντρα*).

- *θα σε στείλω σηκωτό*, απειλητική έκφραση σε κάποιον πως θα τον τιμωρήσουμε σκληρά, παραδειγματικά, πως θα τον σκοτώσουμε: «αν ενοχλήσεις ξανά την αδερφή μου, θα σε στείλω σηκωτό»·

- *τον έβγαλαν σηκωτό*, τον έβγαλαν από κάπου δια της βίας: «επειδή φώναζε συνέχεια και δεν άφηνε κανέναν να μιλήσει, τον έβγαλαν σηκωτό απ' την αίθουσα»·

- *τον έστειλε σηκωτό*, τον πλήγωσε βαριά ή τον σκότωσε: «πάνω στο θυμό του έβγαλε την κάμα του και τον έστειλε σηκωτό»·

- *τον έφεραν σηκωτό*, **α.** παρά τη θέλησή του, με τη βία: «δεν ήθελε να 'ρθει στο δικαστήριο να καταθέσει και τον έφεραν σηκωτό». **β.** πληγώθηκε βαριά ή σκοτώθηκε. (Λαϊκό τραγούδι: *και κάποιο δειλινό μουντό μας **του εφέραν σηκωτό** στο σπίτι λαβωμένο, με ματωμένη τραχηλιά σπασμένη ραχοκοκαλιά, πολύ βαριά μαχαιρωμένο*). Από την εικόνα του βαριά τραυματισμένου ή πεθαμένου, που του μεταφέρουν άλλοι·

- *τον πήγαν σηκωτό*, **α.** παρά τη θέλησή του, με τη βία: «δεν ήθελε να πάει να καταθέσει στο δικαστήριο και τον πήγαν σηκωτό». (Λαϊκό τραγούδι: *θε να σας κάνω τσιμπητούς και θα **σας πάνε σηκωτούς***). **β.** πληγώθηκε βαριά ή πέθανε: «ήταν χρόνια στο κρεβάτι και προχτές τον πήγαν σηκωτό». Από την εικόνα του νεκρού μέσα στο φέρετρο που οι νεκροθάφτες το κουβαλούν στους ώμους τους μέχρι τον τάφο. **γ.** (για πολιτικούς) τον μετέφεραν (οι οπαδοί του) στα χέρια, στους ώμους τους, ιδίως από ενθουσιασμό: «μόλις ο πρωθυπουργός βγήκε απ' το αυτοκίνητό του, οι οπαδοί του κόμματος τον πήγαν σηκωτό μέχρι την είσοδο του ξενοδοχείου»· βλ. κ. φρ. *τον πήραν σηκωτό*·

- *τον πήραν σηκωτό*, **α.** τον πήραν παρά τη θέλησή του, με τη βία: «δεν ήθελε ν' ακολουθήσει τους αστυνομικούς με το καλό και τον πήραν σηκωτό». **β.** τραυματίστηκε πολύ σοβαρά: «έπεσε με τ' αυτοκίνητό του πάνω σε μια κολόνα και τον πήραν σηκωτό». Από την εικόνα του τραυματισμένου ατόμου που μεταφέρεται από τους τραυματιοφορείς με το φορείο μέχρι το ασθενοφόρο.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας